

Praca nr II

Stare Załubice – rozwój cywilizacyjny i ekonomiczny na przestrzeni lat 1945 – 2012

Stare Załubice to miejscowość, która bardzo się zmieniła po wojnie i ma bardzo bogatą historię. Jest to urokliwe miejsce, które nie tylko przyciąga działkowiczów, ale zachęca także do stałego osiedlenia. Uważam, że jest to miejsce, w którym warto spędzić najmłodsze lata swego życia. Dzieci mają tu dużo przestrzeni do zabawy i rekreacji, a ich rodzice mogą pracować i jednocześnie odpoczywać z dala od zgiełku wielkiego miasta, a jednocześnie w jego niedalekim zasięgu. W mojej miejscowości można cieszyć się świeżym powietrzem i wspaniałymi krajobrazami, takimi jak na przykład: lasami iglastymi położonymi miejscami na parabolicznych wydmach będących pozostałościami epoki lodowcowej, ujściem rzeki Rządzy oraz Zalewem Zegrzyńskim tworzącym unikalny ekosystem, wchodzącym w skład Warszawskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego. Miłośnicy przechadzek po lasach i pływania znajdą tu swoje miejsce. Ukształtowanie i walory przyrodnicze terenu dają sposobność aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego i wszystko to zawdzięczamy cywilizacyjnym i ekonomicznym przeobrażeniom, które tu ciągle następują.

Pierwsze wzmianki o miejscowości Załubice pojawiły się już w drugiej połowie XIV wieku, potwierdzeniem tego faktu mogą być ślady osadnictwa z okresu średniowiecznego oznaczone jako tzw. stanowiska archeologiczne. Jednak w niniejszym opracowaniu zajmę się okresem pomiędzy drugą wojną światową a teraźniejszością, tj. latami 1945 – 2012. W czasie okupacji w całym kraju ludzie mieli bardzo złe warunki życia i aby przetrwać zamieszkiwali w tzw. ziemiankach. Z uzyskanych informacji wynika, że mieszkańcy Załubic pomagali sobie wzajemnie i chronili przed ówczesnymi zagrożeniami, tworząc lokalną wspólnotę, o bardzo silnych więziach wynikających z relacji rodzinnych. W ówczesnym czasie bardzo ważną instytucję stanowiła szkoła. Edukacja była niezwykle potrzebna, ponieważ powojenna ludność Załubic była słabo wykształcona i zdecydowana większość znajdowała zatrudnienie w rodzinnych gospodarstwach rolnych. Patriotyzm, szacunek i umiłowanie ziemi ojczystej stanowiły najbardziej cenioną wartość. Szkoła wznowiła działalność zaraz po wojnie. Ówczesny budynek wykonano z drewna, który pozyskano z rozbiórki niemieckiej osady „Dąbrowa”. Kolejny budynek przywieziono w niedalekim czasie ze wsi „Koźlicza”. Równocześnie ze szkołą powołano do istnienia Poczta Polską, którą zlokalizowano w centralnym miejscu Załubic. Na rozwój Starych Załubic wpływały i nadal wpływają zjawiska społeczno – ekonomiczne zachodzące w pobliskich miejscowościach, w takich jak: Nowe Załubice, Ruda, Borki,

Arciechów. W 1946 roku Myszyniec i ziemie folwarku obok zostały rozdane chłopom na podstawie tzw. reformy rolnej. Już w 1949 roku została odbudowana straż pożarna, co było przejawem dużej aktywności społecznej oraz potrzeby ochrony i zabezpieczenia dóbr miejscowej ludności. Należy w tym miejscu wspomnieć, że zdecydowaną większość budynków wykonano z drewna, a ich dachy pokryto słomą. Dla tej formy budownictwa istotne zagrożenie stanowiły pożary. Dlatego też budowa strażnicy i powołanie Ochotniczej Straży Pożarnej w istotny sposób wpłynęło na rozwój wsi. W 1968 roku wybudowano nową szkołę. Skorzystano wtedy z Funduszu Społecznego Szkół i Internatów. Znajdowało się w niej około 10 sal lekcyjnych, które zimą ogrzewane były piecami kaflowymi. Na wszystkich uczniów szkoły przypadała jedna ogólnie dostępna łazienka. Następnym etapem rozwoju miejscowości, który istotnie zmienił jej oblicze była elektryfikacja, wykonana w latach 1962 i 1963. W 1963 roku zakończono budowę Zalewu Zegrzyńskiego, co sprawiło, że na jego obrzeżach zaczęły powstawać ośrodki rekreacyjno – wypoczynkowe, które przyciągały turystów i działkowiczów, a dla mieszkańców stanowiły miejsca pracy. W tym czasie miejscowa ludność zaczęła odczuwać potrzebę rozwoju osobowości człowieka poprzez uczestniczenie w przedsięwzięciach kulturalnych. Jedną z takich form kultury masowej było utworzenie w latach 70 – tych klubokawiarni oraz Klubu Młodego Rolnika. Zrzeszona wokół klubu młodzież szukając dla siebie nowych szans i możliwości rozwoju, postanowiła uczyć się gry na instrumentach muzycznych. Skutkiem tego było utworzenie zespołu muzycznego, który pozwalał im realizować swoje pasje oraz zarabiać pieniądze, obsługując lokalne zabawy oraz wesela. W 1973 r. częściowo czynem społecznym oraz z inicjatywy miejscowej ludności, a także przy pomocy Miejskiej Rady Narodowej w Radzyminie (obecnie Urząd Miasta i Gminy w Radzyminie) zbudowano drogę utwardzoną asfaltem, która łączyła Załubice z Gminą Nieporęt i dalej Warszawą. Wtedy pojawiły się pierwsze autobusy PKS. Dla nauczycieli wybudowano budynek mieszkalny, wielorodzinny, co sprawiło, że do Załubic chętniej przybywali młodzi pedagodzy. Dokładnie 1 września 1976 erygowano parafię Świętego Biskupa i Męczennika w Nowych Załubicach. Wcześniej na miejscu kościoła była kapliczka, którą wybudowano w 1970 roku. Miesiąc po stworzeniu parafii, 3 października, obchodzono 50 - lecie straży pożarnej.

U schyłku lat 70 wieś wzbogaciła się o dwa nowe betonowe mosty na rzece Rządzy. Przez wiele lat głównym źródłem dochodu mieszkańców było rolnictwo. Aby ułatwić rolnikom zbywanie ich głównego produktu, którym było mleko, w latach 80 - tych na pograniczu wsi Stare i Nowe Załubice

wybudowano mleczarnię. Jednak ze względu na słabej jakości ziemię duża część ludności musiała emigrować do miast w celu zdobycia zatrudnienia. Do dziś jeszcze można zobaczyć sporo pól i pastwisk, lecz liczba rolników obecnie zdecydowanie zmalała. Do końca lat 80 – tych w Załubicach funkcjonował tylko jeden sklep spożywczy, w którym zaopatrywała się ludność pobliskich wsi. Również w tym czasie „jak grzyby po deszczu” powstawały gospodarstwa specjalizujące się w produkcji pieczarek oraz uprawie warzyw. Przez co najmniej dekadę uprawa pieczarek i warzyw była głównym źródłem dochodu wielu gospodarstw rolnych. Dopiero w okresie transformacji państwa polskiego, tj. po roku 1989, Załubice zaczęły się rozwijać bardziej dynamicznie. Powstało więcej sklepów spożywczych, wieś zgazyfikowano oraz założono telefony. Rozbudowano szkołę o skrzydło wschodnie i wybudowano nowy budynek remizy strażackiej.

W tym samym czasie z chwilą zmniejszania popytu na pieczarki i warzywa zaczęły powstawać firmy zajmujące się produkcją wyrobów ciastkarskich. Rozwój Załubic przybierał coraz szybszego tempa. Do Załubic zaczęło przybywać więcej ludzi z zamiarem stałego zamieszkania, w czym istotną rolę odgrywają działkowicze. Przyciągają ich piękne zielone tereny i jezioro. Pod koniec lat 90 – tych początkujący, młodzi piłkarze otworzyli klub piłkarski „Rządza”. W 2005 roku wzbogacono Zespół Szkolny o nowoczesną halę sportową, co pozwala młodzieży rozwijać swoje pasje sportowe. Ponadto we wsi zbudowano chodnik, który umożliwia bezpieczniejsze poruszanie się pieszych oraz podnosi walory estetyczne Załubic. W 2008 roku połączono Załubice z Warszawą linią 734. Dzięki tej komunikacji uczniowie mogą uczęszczać do szkół i liceów w Warszawie. Daje to im szansę zdobycia lepszego wykształcenia i pracy w przyszłości. Uważam, że wszystkie przemiany mają pozytywny wpływ na warunki życia w Załubicach.

W obecnych latach powstaje coraz więcej pomysłów, idei i inicjatyw. Mam nadzieję, że w przyszłych latach postęp cywilizacyjny i ekonomiczny będzie dalej szybki i efektywny oraz, że walory miejscowości zostaną wykorzystane i docenione.